

Fel kell hívunk a figyelmet a tanulmány után tett felhívására, jegyzetére:

„Ez a munka nem irodalmi alkotás és nem kész tudományos mű.“ „En munka közben készült vázlatnak tekintem, mely magamnak új kiindulópontokat ad s másokat hasonló munkára ösztönözhet. Elsősorban az iskolaorvosokhoz s a polgári iskola tanáraihoz fordulok velem.“ „Hogy az itt felvetett gondolatok valaha a külföldi tudományosság előtt is megálló alakban jelenhessenek meg, szükséges, hogy 1. a Medve-utcai „szociális fűrást“ legalább 10—15 helyen, más iskolafajoknál is megismételjük, 2. vizsgálatainkat nagyobb anyagon, újból elvégezve, bárki által ellenőrizhető albumban adjuk ki, 3. a hatalmas s ma nálunk hozzáférhetetlen irodalmat összegyűjtjük és egyeztessük, 4. a vizsgálatokba szakorvosainkat is bevonjuk, 5. a fejlődést négy-öt éven át teljes felkészültséggel kövessük, 6. orvosi jellemrajzainkat a gyakorlatban is kipróbáljuk.“

A Gyermekek és az Ifjúság 1937. évi 1—6. száma.

Pénzes Zoltán „A tanuló lényegmeglátó képessége“ Egy tesztsorozat kutatási célját, számbeli eredményeit és a belőlük levonható tanulságokat mutatja be. A levont tanulságok alapján kritikai szemüvegen át nézi a készülő középiskolai mennyiség-tantervet. E szerint az algebratanítást nem lehet előbbre hozni, mint eddig volt, sőt későbbi időre kell eltolni. A geometria deduktív természete és a tanuló lelki strukturája szintén azt követeli, hogy a bizonyító mértan tanítását felsőbb osztályba tegyük. Még a szemléltető igazolások dacára is!

Hajós Elemér „A tekintély és korunk nevelésügye“. Cikkirő a M. Kir. Gyermeklélektani Intézetben át úgy látja, hogy a tekintélytisztelet terén nagy bajok vannak, mert az anyák százai panaszkodnak. Természetes, hogy akiknek ily panaszai nincsenek, azok azt nem jelentik be fentemlített intézetnek. Igen helyesen mutat rá, hogy e téren hol hibázhat a nemzeti fölfogás, a szülői elfogultság és mellőfogás. Itt is a serdülőkor a kritikus.

Kempelen Attila „Nyolcadikos tanulók biológiai ismeretei“ körül végzett kutató munkáját ismerteti és dolgozza fel. 77 tanulót vizsgált meg föltett kérdések alapján. A tanulók részben egy reáliskola, részben egy reálgimnázium növendékei voltak. Két megállapítása emelendő ki. 1. A kétféle iskolában az általános eredmény közti különbség igen csekély. 2. Az eredmény igen-szoros, de hasonló a helyzet külföldön is.

Budapesti Polgári Iskola II. évf. 2. szám. *Szlavec Ilona* a gyermektanulmányozás fontosságára hívja fel figyelmünket, amelyet azonban nemzetünk sajátságai miatt nem lehet kritika nélkül idegenből átvett tesztekkel végezni. Jelzi, hogy a pszichológia, pedagógiai és gyermektanulmányi társaságok országos terjedelmű kutató munkát szándékoznak indítani.

Szabó György a tanulmányi kirándulásokról ír. A kirándulás a polgári iskolai gyakorlati nevelő céljával szoros összefüggésben van, s a kirándulás akkor nevelő célzatú, és értékű, ha megfelelően elő van készítve. Témáját a budapesti iskolák és a budapesti adottságok szempontjából dolgozza fel. De kitűnő iskolapélda, hogy mit és hogyan szervezzenek, dolgozzanak fel a Bu-

dapesten — kívüli iskolák a kirándulások anyagául. A budapesti múzeumokról szóló táblázata (hol van, telefonszáma, mikor és mennyiért látogatható) a vidékről kiránduló iskolákra nézve igen értékes.

Vavrincz Béla, a Szent István jubileumi évnek az iskolában való áttételését dolgozza ki rendszeres program alakjában. Felsorolja az ezzel kapcsolatos budapesti és vidéki emlékeket, megtekintésre érdemes objektumokat és tudnivalókat.

Volly István „A népi játék és az ifjúsági színjátszás” című cikkében a népköltészetet, a népi játékokat ajánlja a tanárság, de az ifjúsági írók figyelmébe is. Bő sorát adja az idevonatkozó forrásmunkáknak, s ezzel nagy segítséget nyújt a jóra törekvőknek.

Szakál János a fővárosi polgári iskolák 1936—37. évi értesítőit vizsgálta át különböző szempontokból és nyújt ez iskolák életéről átfogó képet.

Hilbert Károly „Egy fizikaóra miéértje” cím alatt „A űrmozgás és a forgás” tanítási egység keretén belül (nem tanítási tervezet!) megmutatja, mily sokoldalú a tanár munkája, milyen megfontolások vezetnek a tanár minden lépését, milyen hatásokat keltenek ezek a tanulók lelkében. Az ilyen tudatos, átgondolt munka biztosítja hogy a tanár elérje a polgári iskola és annak keretén belül a fizika elé tűzött célokat.

Szautner Lajos ismerteti a módot, hogyan kezeli egy nagylétszámú iskolában a tanulók rajzait. Jól áttekinthető kezelő-lapjainak ismerete hasznos a rajztanárokra.

Babirák Mihály a „Guruló fillérek” című hangos oktatófilmet (takarékosságra nevelés) ismerteti. Ma még a vetítéshez külön gépet visz magával egy gépkezelő az egyes pesti iskolákhoz. (Az iskoláknál most működő igen nagy zajjal vetítő gépeket nem is tudjuk hangvetítésre alkalmasnak elképzelni.)

A folyóirat könyvismertetései közül kiemeljük *Szántó Lőrinc*: A magyar nyelv és irodalom tanítása; *Szenes Adolf*: A könyvviteltan vezérkönyve és *Stéger Ferenc*: Koncentráció a mennyiségtan tanításában c. művekről szólókat.

Matzkó Gyula.

Der Deutsche Volkserzieher. Az iskolai egészségügyről és az iskolai fegyelméről tárgyaló 14. füzetben figyelemreméltó cikket olvashatunk Emmi Drexler tollából (Berlin) a következő cím alatt:

Mi az iskolaorvos állásfoglalása az iskolai testi fenytéssel szemben. Laikusok épp úgy, mint elméleti és gyakorlati pedagógusok sokat vitatkoztak már az iskolai testi fenytékről, s míg egyesek mereven elzárkóztak a testi fenyték alkalmazása elöl, mások viszont egyes esetekben igen üdvösnek és a tanuló érdekében nem egyszer egyenesen kívánatosnak találták. A fenyték alkalmazásának tilalma nemcsak a gyermekek érdekében történt, hanem a tanítót is óvni akarta a verés megszokásától. De a tilalom sematizálása oda vezetett, hogy a tanítók titokban büntettek s olyan büntetési módszereket alkalmaztak, melyek mellett egy igazságos nyakleves valósággal humánus cselekedetnek számított. Egy jól alkalmazott fenyték kétségkívül jó eredménnyel járhat, de általánosítani azt nem szabad. Az is kétségtelen, hogy kemény idők kemény embert kívánnak, de a gyermek becsülete az ő erejé-